

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למזיון

הארי ההי

פנינים נפלאים מתורתו של

המהרש"א זיניץ

הגאון הביאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

גיליון רע"ה, פרשת פינחס תשפ"ד

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהרש"א זיניץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

קבורתו של משה, שכן אילו ידוע היה מקום קבורתו שוב לא היה יכול לכתוב, כי עלה חי השמימה מאחר שהקבר היה מוכיח את ההיפך. הרי עצם דבר זה שלא ידע איש את קבורתו, מהווה ראיה מובהקת לאמיתותה של תורת משה.

מעתה יובנו היטב דברי המדרש, אילו לא היה משה מתעצל במעשה זמרי והיה מקנא את קנאת ד' צבאות, הרי היה זוכה אף הוא לשכרו של פינחס, לחיות חיי נצח - שכן כל מצוה יש לה סגולתה המיוחדת ושכרה הקבוע - וממילא לא היתה סיבה לכופרים להרהר אחרי אמיתות התורה.

אך מכיון שלא עשה כך והוא מת כאחד האדם, היה הכרח איפוא להעלים את מקום קבורתו, כדי שזה ישמש ראיה כנגד הכופרים כי משה אמת ותורתו אמת...

ברכת השיר (הגשד"פ בסופו)

טעם שמלאכת אוכל נפש הותר רק ביו"ט ולא בשבת

ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו (כח, יח). הנה בשבת כל מלאכה אסורה וביום טוב הותר אוכל נפש, גם שבת אין צריך קידוש בית דין כמו המועדות.

ויראה כי הענין הוא, כי הכל לפי בחינת שורש הקדושה הנמשכת, כי הקדושה הנמשכת בשבת הוא על ידו יתברך לחוד, כי בשביעי שבת וינפש' (שמות לא, יז), לכן כאשר הוא יתברך שבת מכל מלאכה, כן נצטוונו גם אנחנו לשבות מכל מלאכה, כי שבת שבת אין בו חלק ממעשינו. ואולם הרגלים שהם כולם 'זכר ליציאת מצרים', נמצא שעם בני ישראל הם סיבה להמשכת הקדושה על ידי הנס שאירע להם בימים ההם, וזה גם כן היה על ידי מעשינו, כמו שנאמר (שם ב, כד; שמור"א, לו) 'וישמע אלקים את נאקתם'. וגם מה שנתבחנו ונצרפו במצרים כבוד הברזל בגוף ובנפש, לכן תהיה השמחה שלימה בגוף ונפש. לכן הותר מלאכת אוכל נפש, מצד שהקדושה מצידנו על ידי קדושת בית דין, ולכן יש לחומר חלק בשמחת אוכל נפש. ולזה, שבת שלא נצמח קדושתו על פי מעשינו, גם מלאכת אוכל נפש אסור, אף שהשמחה השלימה לגוף בהיותו ממלא תאות נפשו.

מלא העומר - פרשת אמור

משום שפינחס זה אליהו - לכן מקבל שכרו בהאי עלמא

השיב את חמתי מעל בני ישראל (כה, יא). ובמדרש בדין הוא שיטול שכרו.

ומקשים הא שכן מצוה בהאי עלמא ליכא - ומבארים המפרשים: משום שיש לו לאדם דין של שכיר - 'וכימי שכיר ימיו' - הרי כשם ששכירות אינה משתלמת אלא לבסוף, אחרי גמר העבודה, כך גם האדם אינו מקבל את שכרו אלא אחרי סוף ימיו.

ברם, פינחס הלא חי לעולם - 'פינחס זה אליהו' - ונמצא שאין סוף לעבודתו ואם כן בדין הוא שיטול את שכרו לאלתר בעולם הזה...

קומץ המנחה

ביאור נפלא במאמרם 'לא ידע איש את קבורתו משום

שנתעצל משה במעשה זמרי'

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו' (כה, יא). בשביל שנתעצל משה במעשה זמרי לא ידע איש את קבורתו (מדרש).

מה ענין מעשה זמרי לקבורתו של משה?

ברם הרבי ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל מפרש טעם לזה שלא ידע איש את קבורתו של משה: מפני שטוענים האפיקורסים, כי לא יתכן שהיה משה רבנו כה גדול כפי שכתוב בתורה, שכן אילו באמת הגיע משה למדרגה עליונה כזו לעלות השמימה ולדבר פנים אל פנים עם השכינה, כי אז מן הנמנע היה שימות כבשר ודם רגיל, ולא יזכה לחיי נצח כמו חנוך ואליהו.

לפיכך - טוענים הכופרים - עלינו להסיק, כי לא היתה זו אלא התפארות עצמית של משה בשביל הדורות הבאים, ואילו לאמיתו של דבר לא היה כך.

אולם טענה זו מגוחכת היא, שכן אילו היה משה רבנו מזויף, חלילה, וכתב בתורה כרצונו מי איפוא היה מכריחהו לכתוב "וימת משה"? הלא במקום זה יכול היה לכתוב, כי עלה חי השמימה ובכך היה מגדיל פי כמה וכמה את כבודו ותפארתו. ואם רואים אנו בכל זאת, שנאמר מפורש: "וימת משה" הרי זו הראיה המובהקת ביותר כי "משה אמת ותורתו אמת".

אולם כוחה של ראיה זו אינו יפה אלא משום שלא ידע איש את

משל ונמשל

לא כל דבר יכולים למסור לשני

מכסף וזהב, אין בהשפעה זו קרבות הבורא יתברך, רק ברכה בעלמא לצורך האדם, ואם כן זה יוכל להשפיע לזולת, אבל שיתן כבודו שיש לו מבית המלך לאחר, והוא יתרחק ממנו, הנה הוא פוגם בכבוד המלך. וכן שפע רוח הקודש, בוודאי אם ישפיע לזולת מה שלא יחסר לו בשביל זה מקרבת הש"י הרי זה משובח, אכן אם יתן האדם השגתו בקדושה לאחר, בוודאי לא ייטב בעיני המלך.

והנה הקב"ה אמר למשה 'וסמכת את ירך עליו', והוא סמכו בשתי ידים, ופירש רש"י שעשאו ככלי מלא וגדוש. והנה אם היה משה חסר ממעלתו, בוודאי לא ישובח על זה שיגרע מכח קדושתו ויתן לאחר, לזה אמרו ז"ל (במדבר"טו, כה) כי "משה לא חסר כלום", ואם כן למעלה גדולה נחשב לו במה שסמך ידו והעניקו משדי תבונתו.

קומץ המנחה - פרשת בהעלותך

ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ירך עליו (כז, יח).

יראה, כי בוודאי ראוי לאדם להשפיע לזולת הן בממון הן בחכמה, אמנם ניקח משל ממלך שהיה לו שני עבדים נאמנים, ויתן להם הון רב בכל שבוע, והנה אחד היה נדיב לב והשפיע לרבים מן הסיפוק אשר נתן לו המלך, וימצא חן בעיני המלך על זה, וכאשר השני שמע כי טוב בעיני המלך להשפיע לזולת, אמר שיעשה כן גם הוא, והיה לו חותם מן המלך שמועיל לו לבוא בכל עת אל המלך להתראות עמו, ויתנו לאחר. ויקצוף המלך עליו ויאמר: בוודאי הממון שהוא סיפוק שאינו לקרבות המלך ראוי להשפיע לזולת, אבל זה שמורה על קרבות המלך, אם יתנהו לזולת, יורה כי אין קרבות המלך חשוב בעיניו.

והנמשל הוא, כי בוודאי כל החכמה והקדושה ששיגי האדם, יותר מתקרב לבורא, ויוכל לעבוד עבודתו בלב שלם. אך אם האדם מושפע

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק א' -

כשערך לפניו את הסעודה – הגיש לו מעדני מלך. הצדיק נוהג כך כדי שלא להשתבח בהכנסת האורחים שלו, ולכן מספר שיתן רק פת לחם.

האם יתכן דין ושלום ללא מידת האמת?

על שלשה דברים העולם עומד על הדין על האמת ועל השלום (פ"א, משנה יח).

התנא מזכיר את האמת כיסוד נפרד, ומדבריו מובן שיתכן שיהיו דין ושלום אף על פי שאינם אמת. היתכן?

התשובה היא – כן! בגמרא נאמר 'כל הדין דין אמת לאמיתו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית'. מהי אמת לאמיתו? יש דין שהוא שקר ויש דין שהוא אמת. גם הדין שהוא שקר – הוא אמת לגופו של הדין.

ונבאר: ראובן ושמעון באו אל הדיין, ראובן תובע משמעון מאה שקלים שהלווה לו, אך שמעון מכחיש וטוען "לא היו דברים מעולם!" לראובן אין עדים או ראייה לדבריו, ועל כן פסק הדיין כי שמעון פטור שכן הדין הוא שהמוציא מחבירו עליו הראיה.

האם הדין הזה הוא אמת? – אכן הדיין פסק לפי האמת, אבל יתכן שאכן ראובן הלוח את הכסף לשמעון אלא שאין על כך עדים. אך כיון שאין לו לדיין אלא מה שענינו ראות, הרי שדינו היה דין אמת. יתירה מזו, אם הדיין יפסוק שהוא חייב, הרי שלמרות שזו האמת, אבל הדין יהיה דין שקר!

רק במקרה אחד הדין הוא אמת גמורה, כששני הצדדים מספרים את אותו סיפור ואין האחד מהם שקרן, כך אמר הפסוק 'משפטי ה' אמת צדקו יחדיו' – אימתי משפטי ה' הם אמת? כשצדקו יחדיו – כששני בעלי הדינים צדיקים ובאים אל הדיין רק כדי לשאול מה עליהם לעשות.

גם השלום – אינו תמיד אמת, כי מותר לשנות מפני השלום. לכן שנה התנא את שלושתם בנפרד, על הדין ועל האמת ועל השלום.

העובד את ה' שלא על מנת לקבל פרס שכרו כפול ומכופל

אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס (פ"א, מ"ג). כידוע 'שכר מצווה בהאי עלמא ליכא'. טעמים רבים נאמרו בענין זה, אך ההסבר הפשוט הוא, משום שהקב"ה רוצה לתת לצדיקים שכר נצחי ושלם. אך שכר שיתנן בעולם הזה, לא שייך שתהיה בו שמחה שלימה. שהרי כפי שהשני דואג מעניונו, כך העשיר מודאג מעשירותו, שמא יגרם לו נזק וכל דבר אחר שיגרם לו להפסד.

לכן הנהיג ה' לתת את שכר המצוות בעולם הבא, שם אין עצב וכל שעה בו מלאה קורת רוח. וכמאמר המשנה להלן 'יפה שעה אחת קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה'.

מעתה, אם נערוך חשבון כמה כביכול עלינו לקבל לאור ההמתנה מאז קיום המצווה ועד קבלת שכרה, הרי שהשכר לא יגדל. שהרי הוא בגדר הלואה ועל הלואה אין להוסיף מאומה, כדי שלא לעבור באיסור ריבית.

שונה היא מתנה, המקבל מתנה מחבירו, יכול להשיב לו לאחר זמן, אף מתנה בשווי כפול ומכופל.

זו היא עצת החכם התנא: אל תהיו כעבדים המשמשים על מנת לקבל פרס, כי אם כן, הלא שכרכם יחשב כחוב, ועל חוב אי אפשר לקבל יותר כי זו ריבית. אבל אם תשמשו את הרב שלא על מנת לקבל פרס, הרי אין שכרכם נזקף כהלואה, אלא יחשב כמתנה ותקבלו שכר כפול ומכופל.

צדיק אומר שיתן רק 'פת' ובשעת מעשה מגיש 'מעדני מלך'

אמור מעט ועשה הרבה (פ"א, מ"ו).

כך מביא הרע"ב שמצינו באברהם אבינו שאמר לשרה 'לושי וְעָשִׂי עֲגוּת', אך בפועל נתן למלאכים לשונות של בקר. וכך היא דרכו של הצדיק, לומר מעט ולעשות הרבה.

כך מתפרש הפסוק (בראשית מט, כ) 'מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לְחֶמְוֹ וְהוּא יִתֵּן מִעֲדָנֵי מֶלֶךְ'. תחילה הזמין את האורח כדי לתת לו פת לחם, אך

פניני ישועות

הצלחת נשברה בתשלום האחרון

העיכוב בשידוכים ללא סיבה הנראית לעין, או אולי כן עם סיבה, אך זה כבר לא משנה. הקב"ה יכול להושיע גם כאשר ישנן סיבות טובות לעיכוב.

"אז מה קרה בדיוק היום?" – התעניין איש המשרד בכנות, למרות שהבין בעצמו את התשובה המתבקשת.

"פשוט מאוד!" – הסביר האב בפאתוס – "החודש הזה, מסתיים ההו"ק שלי להדפסת הספרים, והנה התממשה ההבטחה!!!

עיון קל בדו"ח התרומות של הרב י. צ. הראה כי אכן זה ממש כך.

לפני כשנתיים הוא חתם הו"ק ע"ס 72 ₪, כמנין "חסד", עבור הדפסת הספרים, וממש בחודש זה, הוא התשלום האחרון שלו.

והנה נשברת הצלחת בעזרת השם כהבטחת הצדיק.

המשך השיחה היה גם כצפוי, הרב י. ביקש להאריך את התרומה לעוד תקופה מכובדת.

"צריכים גם לתרום בתור 'הכרת הטוב', לא רק כאשר מצפים לישועה", הסביר בפשטות. השיחה הסתיימה באיחולי 'מזל טוב!' לבביים.

הטלפון צלצל במשרדי המכון. קול נרגש מאוד נשמע מהצד השני של האפרכסת.

שיחות כאלו אינן נדירות כלל במשרד. ההבטחה הקדושה של הצדיק, המהרא"ל צינץ זיע"א, אינה חוזרת ריקם, והיא מניבה מדי יום בשורות מרגשות, שמחות וישועות.

בכל זאת, יש משהו מאוד מפתיע ומפתיע בכל פעם לשמע עוד יהודי שזכה לממש בידיים את הישועה הודות להבטחה הגדולה.

ובכן, היהודי המצלצל, שהזדהה בשם י. צ. קורא בקול סדוק: "אני חייב לספר לכם. הערב בעזרת השם שוברים צלחת לבתי היקרה, שכבר עברה את גיל השלושים..."

מי שלא חש על בשרו את הצרה הנוראה של בת המתבגרת בבית, לא יבין את גדול השמחה. תקוותו היא כי אכן שום יהודי לא ירגיש זאת, וכי בשום בית בישראל לא יהיו "שמחות גדולות" כאלו. כפי שהיו אומרים הסבתות: "שהשם ישמור אותנו מ'שמחות גדולות' מדי..."

למעשה, אותו יהודי ומשפחתו כן עברו את ה'קריעת ים סוף' הקשה הזו, כאשר בתם היקרה התמודדה שנים רבות עם צרת

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום

צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו

ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות